

Plan de acțiuni

În conformitate cu prevederile art. 15 din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă pentru energie electrică (reformare)

Conținut

Preambul	3
Articolul 1. Obiect și domeniu de aplicare	4
Articolul 2. Definiții	4
Articolul 3. Aplicarea prezentului Plan de acțiuni	4
Articolul 4. Congestii structurale	4
Articolul 5. Capacitatea minimă transfrontalieră și traiectoria propusă	5
Articolul 6. Calculul capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier	7
Articolul 7. Măsuri de creștere a capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier	8
Articolul 8. Proiecte investiționale pentru dezvoltarea RET	9
Articolul 9. Monitorizarea aplicării Planului de acțiuni	10

Preambul

- (1) Prezentul document reprezintă Planul de acțiuni elaborat în conformitate cu prevederile art. 15 din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă pentru energie electrică (denumit în continuare „Regulamentul (UE) 2019/943”).
- (2) Prevederile art. 16 alin. (8) din Regulamentul (UE) 2019/943 stabilesc nivelul minim al capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier ca fiind 70 % din capacitatea de transport respectând limitele de siguranță în funcționare după considerarea contingențelor.
- (3) Art. 15 din Regulamentul (UE) 2019/943 prevede cerințele pentru realizarea unui Plan de acțiuni în vederea atingerii capacității minime prevăzute la art. 16 alin. (8).
- (4) Raportul privind congestiile structurale elaborat în conformitate cu prevederile art. 14 alin. (7) din Regulamentul (UE) 2019/943 a fost aprobat prin Decizia ANRE nr. 2063 din 11.11.2020 (denumit în continuare „Raportul privind congestiile structurale”).
- (5) Decizia ANRE nr. 2206 din 20.12.2019 pentru acordarea Companiei Naționale de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica” S.A. a derogării de la obligația îndeplinirii prevederilor art. 16 alin. (8) din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă pentru energie electrică (reformare) își încetează aplicabilitatea începând cu 01.01.2021.
- (6) Metodologiile de calcul al capacităților pentru intervalele de timp al pieței pentru ziua următoare și ale pieței intrazilnice din regiunile de calcul al capacităților (denumite în continuare „CCR”) Core și SEE stabilesc modul de luare în considerare a capacității minime disponibile pentru comerțul transfrontalier, monitorizarea și raportarea acesteia.
- (7) Planul de Dezvoltare a rețelei electrice de transport pentru perioada 2020 – 2029, aprobat prin Decizia ANRE nr. 2287/09.12.2020 (denumit în continuare „Planul de Dezvoltare a RET”), include o serie de proiecte de investiții cu impact asupra creșterii capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier.

Articolul 1. Obiect și domeniu de aplicare

Prezentul Plan de acțiuni are drept obiective:

- (a) Stabilirea traiectoriei liniare pentru capacitatea minimă disponibilă pentru comerțul transfrontalier;
- (b) Stabilirea modului de calcul al capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier;
- (c) Stabilirea modului de monitorizare a capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier;
- (d) Stabilirea măsurilor necesare pentru creșterea capacității transfrontaliere și asigurarea capacității minime disponibile pe durata implementării planului de acțiune.

Articolul 2. Definiții

În înțelesul Planului de acțiuni, termenii utilizați în prezentul document au semnificația prevăzută la art. 2 din Regulamentul (UE) 2019/943.

Articolul 3. Aplicarea prezentului Plan de acțiuni

Prezentul Plan de acțiuni se aplică de către Compania Națională de Transport al Energiei Electrice „Transelectrica”- S.A., în calitate de operatorul de transport și sistem (denumit în continuare „OTS”).

Articolul 4. Congestiile structurale

Congestiile structurale identificate de către OTS și incluse în Raportul privind congestiile structurale sunt:

- (a) LEA 220 kV Porțile de Fier – Reșița circ. 1;
- (b) LEA 220 kV Porțile de Fier – Reșița circ. 2;
- (c) LEA 220 kV Reșița – Timișoara circ. 1;
- (d) LEA 220 kV Reșița – Timișoara circ. 2;
- (e) LEA 400 kV Porțile de Fier – Djerdap;
- (f) LEA 110 kV Salonta – Chișineu Criș;
- (g) LEA 220 kV Urechești – Târgu Jiu Nord;
- (h) LEA 220 kV Târgu Jiu Nord – Paroșeni;

Plan de acțiuni în conformitate cu prevederile art. 15 din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă pentru energie electrică (reformare)

- (i) LEA 220 kV Paroșeni – Baru Mare;
- (j) LEA 220 kV Baru Mare – Hășdat;
- (k) AT 400 MVA, 400/220 kV Roșiori;
- (l) AT 400 MVA, 400/220 kV Arad.

Articolul 5. Capacitatea minimă transfrontalieră și traiectoria propusă

1. Capacitatea de transport a liniilor de interconexiune pe granița RO – HU este de 2400 MW, neglijând circulațiile de putere reactivă.
2. Capacitatea de transport a liniilor de interconexiune pe granița RO – BG este de 3600 MW, neglijând circulațiile de putere reactivă și luând în considerare posibilitatea de declanșare a LEA 400 kV d.c. Țânțăreni – Kozlodui.
3. Capacitatea alocată pe granița RO – HU în perioada 2018 – 2020 este prezentată în tabelul următor:

Capacitate alocată [MW]	2018	2019	2020	Medie 2018 - 2020
RO – HU	624	574	684	627
HU – RO	724	769	738	744

4. Capacitatea alocată pe granița RO – BG în perioada 2018 – 2020 este prezentată în tabelul următor:

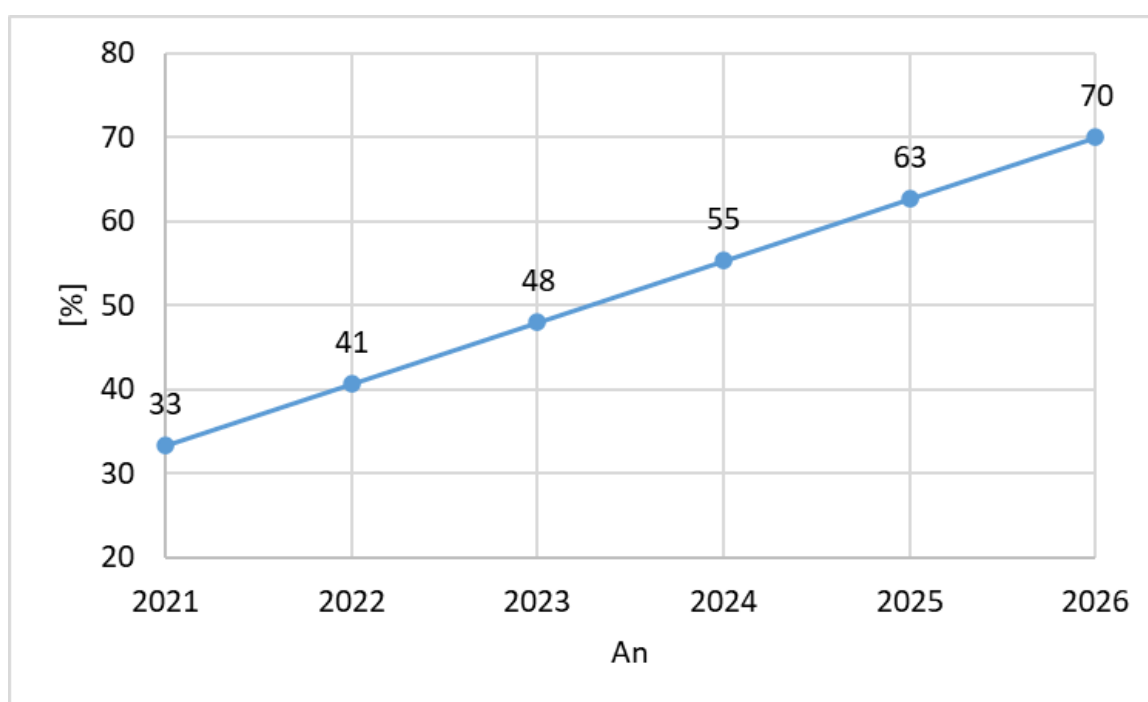
Capacitate alocată [MW]	2018	2019	2020	Medie 2018 - 2020
RO – BG	348	429	863	547
BG – RO	352	440	863	552

5. În conformitate cu art. 15 alin. (2) din Regulamentul (UE) 2019/943, punctul de pornire pentru traiectoria liniară pe granița RO – HU este de 800 MW, determinat de media capacității alocate în perioada 2018 – 2020.
6. În conformitate cu art. 15 alin. (2) din Regulamentul (UE) 2019/943, punctul de pornire pentru traiectoria liniară pe granița RO – BG este de 900 MW, determinat de valoarea cea mai mare dintre media capacității alocate în perioada 2018 – 2020 și media capacității alocate în anul 2020.
7. În conformitate cu prevederile art. 15 alin. (2) și 16 alin. (8) din Regulamentul (UE) 2019/943, capacitatea minimă disponibilă pentru comerțul transfrontalier care urmează a fi asigurată pe granița RO – HU, în baza unei traiectorii liniare, este:

Plan de acțiuni în conformitate cu prevederile art. 15 din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă pentru energie electrică (reformare)

- (a) 800 MW în anul 2021;
- (b) 980 MW în anul 2022;
- (c) 1160 MW în anul 2023;
- (d) 1340 MW în anul 2024;
- (e) 1520 MW în anul 2025;
- (f) 1700 MW în anul 2026.

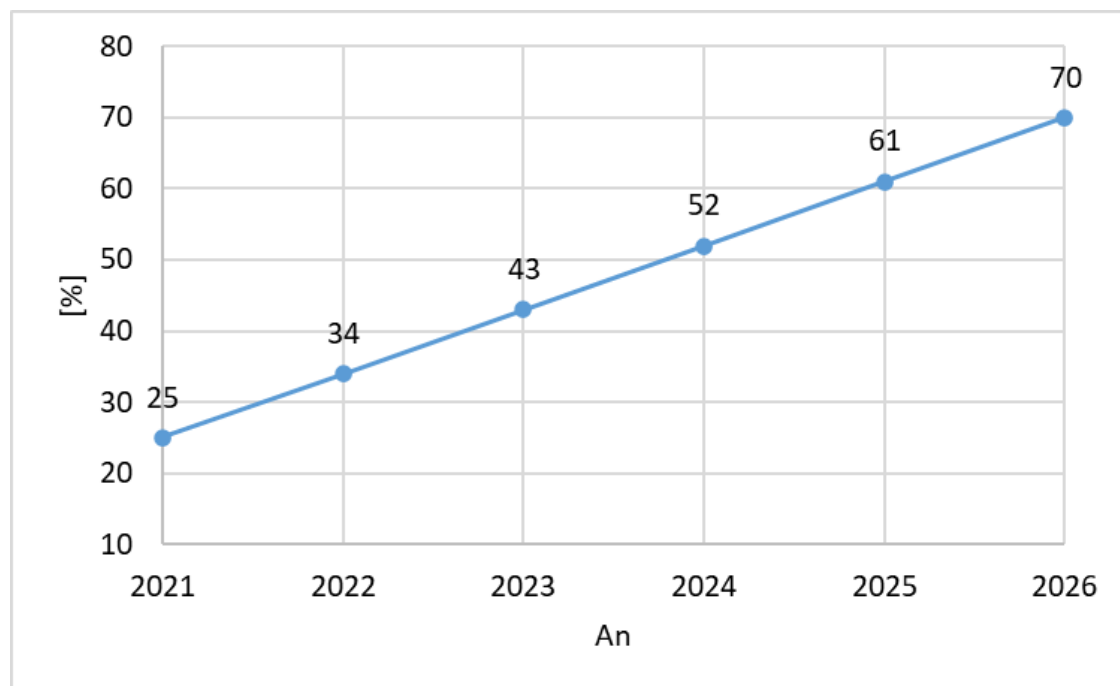
Reprezentarea grafică a traiectoriei liniare pe granița RO – HU în valori procentuale este prezentată în următoarea figură:

8. În conformitate cu prevederile art. 15 alin. (2) și ale art. 16 alin. (8) din Regulamentul (UE) 2019/943, capacitatea minimă disponibilă pentru comerțul transfrontalier care urmează a fi asigurată pe granița RO – BG, în baza unei traiectorii liniare, este:

- (a) 900 MW în anul 2021;
- (b) 1230 MW în anul 2022;
- (c) 1560 MW în anul 2023;
- (d) 1890 MW în anul 2024;
- (e) 2220 MW în anul 2025;
- (f) 2550 MW în anul 2026.

Reprezentarea grafică a traiectoriei liniare pe granița RO – BG în valori procentuale este prezentată în următoarea figură:

9. Capacitatea minimă disponibilă pentru comerțul transfrontalier este asigurată inclusiv prin utilizarea tuturor acțiunilor de remediere disponibile, cu și fără costuri. Până la implementarea prevederilor metodologiilor de redispecerizare și comercializare în contrapartidă conform prevederilor art. 35 din Regulamentul (UE) 2015/1222 al Comisiei din 24 iulie 2015 de stabilire a unor linii directe privind alocarea capacităților și gestionarea congestiilor (denumit în continuare „Regulamentul (UE) 2015/1222”), respectiv de partajare a costurilor pentru redispecerizare și comercializare în contrapartidă conform prevederilor art. 74 din Regulamentul (UE) 2015/1222, acțiunile de remediere utilizate vor fi doar din interiorul propriei zone de ofertare.
10. În conformitate cu prevederile art. 15 alin. (3) din Regulamentul (UE) 2019/943, costurile acțiunilor de remediere necesare asigurării capacităților minime disponibile pentru comerțul transfrontalier, menționate anterior, sunt suportate de către statul Român prin recunoașterea costurilor OTS în tarif de către autoritatea competentă.

Articolul 6. Calculul capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier

1. Calculul capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier, necesar pentru stabilirea traiectoriilor precizate la art. 5, se realizează prin aplicarea prevederilor metodologiilor de calcul coordonat al capacităților pentru intervalele de timp ale pieței de energie electrică pentru ziua următoare și ale pieței intrazilnice aferente CCR Core și SEE;
2. Până la implementarea prevederilor metodologiilor de calcul coordonat al capacităților, OTS calculează lunar capacitatea disponibilă pentru comerțul transfrontalier în conformitate cu Metodologia pentru determinarea și armonizarea capacităților nete de interconexiune (NTC) avizată de către ANRE cu nr. 16/29.07.2010 și luând în

considerare prevederile art. 5. Determinarea valorilor NTC se realizează simultan pe toate granițele sistemului electroenergetic național (denumit în continuare „SEN”), luând în considerare diferite scenarii de schimb în interconexiune. Valorile NTC sunt determinate la nivel lunar cu rezoluție zilnică pe baza modelului comun de rețea convenit pentru a treia zi de miercuri, ora 10:30 CET și ține cont de toate retragerile din exploatare programate în luna respectivă.

3. În situații excepționale în care nu se poate asigura capacitatea minimă disponibilă din motive ce țin de siguranța în funcționare chiar după aplicarea prevederilor art. 5 alin. (9), OTS are dreptul să reducă capacitatea pentru comerțul transfrontalier.
4. Acțiunile de remediere care implică costuri rezultate din calculul de capacitate efectuat în conformitate cu prevederile alin. (2) sunt verificate zilnic și aplicate doar dacă este necesar, în funcție de capacitățile transfrontaliere notificate.

Articolul 7. Măsuri de creștere a capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier

În vederea creșterii capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier și realizării traiectoriei liniare, sunt avute în vedere următoarele măsuri:

1. Implementarea proiectelor de investiții prevăzute în Planul de Dezvoltare a rețelei electrice de transport cu impact asupra capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier. Aceste proiecte sunt detaliate la art. 8.
2. Implementarea prevederilor metodologiilor de calcul coordonat elaborate conform prevederilor Regulamentului (UE) 2015/1222 și ale Regulamentului (UE) 2017/1485 al Comisiei din 2 august 2017 de stabilire a unei linii directe privind operarea sistemului de transport al energiei electrice (denumit în continuare „Regulamentul (UE) 2017/1485”) la nivelul CCR CORE (pentru granița RO – HU) și CCR SEE (pentru granița RO – BG):
 - (a) Metodologiile de calcul al capacităților pentru intervalele de timp ale pieței de energie electrică pentru ziua următoare și intrazilnice conform prevederilor art. 21 din Regulamentul (UE) 2015/1222;
 - (b) Metodologiile de coordonare a acțiunilor de redispecerizare și comercializare în contrapartidă conform prevederilor art. 35 din Regulamentul (UE) 2015/1222;
 - (c) Metodologiile de partajare a costurilor pentru redispecerizare și comercializare în contrapartidă conform prevederilor art. 74 din Regulamentul (UE) 2015/1222;
 - (d) Metodologiile pentru coordonarea regională a analizelor de siguranță conform prevederilor art. 76 din Regulamentul (UE) 2017/1485.

În conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2019/943, OTS trebuie să considere toate acțiunile de remediere pentru respectarea capacităților minime disponibile pentru comerțul transfrontalier, inclusiv redispecerizare în interiorul sau între CCR, cu respectarea limitelor de siguranță în funcționare ale OTS. Procesul de redispecerizare

este o măsură importantă pentru rezolvarea congestiilor de rețea, fiind necesar pentru asigurarea capacităților minime disponibile conform prevederilor art. 5 alin. (7) și ale art. 5 alin. (8).

3. Considerarea circulațiilor de puteri din schimburile transfrontaliere cu țările din afara Uniunii Europene (denumită în continuare „UE”). Schimburile transfrontaliere pe granițele RO din afara UE au un impact semnificativ asupra capacității de transport disponibile pe granițele RO din UE. Granița RO – HU din cadrul CCR Core este influențată de schimburile transfrontaliere de pe granițele cu Serbia și Ucraina. Acest aspect se explică prin faptul că atât România, cât și Ungaria au granițe comune cu Serbia și Ucraina. De asemenea, granița RO – BG din cadrul CCR SEE este influențată de schimburile transfrontaliere de pe granițele România – Serbia, respectiv Bulgaria – Serbia.
4. Implementarea soluțiilor de monitorizare în timp real a capacității de transport pe elementele critice de rețea. Trecerea de la limite fixe (cauzate de echipamentele primare din stațiile electrice) sau sezoniere (iarnă, vară, primăvară – toamnă) ale curenților maximi admisibili pentru elementele critice de rețea la limite de siguranță dinamice calculate zilnic în funcție de temperatura mediului ambiant, poate conduce la creșterea capacității disponibile pe elementele critice de rețea pentru comerțul transfrontalier.
5. Considerarea situațiilor în care au loc retrageri din exploatare pentru realizarea lucrărilor de investiții și mentenanță. Retragerile din exploatare influențează semnificativ capacitatea minimă disponibilă pentru comerțul transfrontalier. În astfel de situații, asigurarea unei capacități minime poate conduce la depășirea limitelor de siguranță în funcționare, fiind necesară reducerea capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier până la o valoare care menține siguranța în funcționare a SEN.

Articolul 8. Proiecte investiționale pentru dezvoltarea RET

Realizarea următoarelor proiecte, incluse în Planul de Dezvoltare a rețelei electrice de transport, va avea ca efect eliminarea congestiilor structurale prevăzute la art. 4 și creșterea capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier:

1. LEA 400 kV Porțile de Fier – Reșița cu punere în funcțiune în anul 2024 și extinderea stației 220/110 kV Reșița prin construcția stației noi de 400 kV cu punere în funcțiune în anul 2025. Punerea în funcțiune a acestui proiect de investiții conduce la creșterea capacității disponibile pentru schimburile transfrontaliere atât pe granița RO – HU, cât și pe granița RO – BG;
2. LEA 400 kV dublu circuit Reșița – Timișoara – Săcălaz, inclusiv construirea stației de 400 kV Timișoara cu termen de finalizare în anul 2025. Punerea în funcțiune a LEA 400 kV dublu circuit Reșița – Timișoara – Săcălaz conduce la creșterea capacității disponibile pentru schimburile transfrontaliere pe granița RO – HU;
3. LEA 400 kV dublu circuit Timișoara – Săcălaz – Arad, inclusiv construirea stației de 400 kV Săcălaz și extinderea stației 400 kV Arad cu termen de finalizare în anul 2027.

Plan de acțiuni în conformitate cu prevederile art. 15 din Regulamentul (UE) 2019/943 al Parlamentului European și al Consiliului din 5 iunie 2019 privind piața internă pentru energie electrică (reformare)

Punerea în funcțiune a LEA 400 kV dublu circuit Timișoara – Săcălaz – Arad conduce la creșterea capacității disponibile pentru schimburile transfrontaliere pe granița RO – HU;

4. LEA 400 kV dublu circuit Cernavodă – Stâlp, cu un circuit intrare/ieșire în stația Gura Ialomiței cu termen de finalizare în anul 2023 și trecerea la 400 kV a axului Brazi Vest – Teleajen – Stâlp cu termen de finalizare în anul 2025. Punerea în funcțiune a acestui proiect de investiții conduce la creșterea capacității disponibile pentru schimburile transfrontaliere pe granița RO – BG;
5. LEA 400 kV dublu circuit (un circuit echipat) Smârdan – Gutinaș cu termen de finalizare în anul 2024. Punerea în funcțiune a LEA 400 kV dublu circuit (un circuit echipat) Smârdan – Gutinaș conduce la creșterea capacității disponibile pentru schimburile transfrontaliere pe granița RO – BG.

NOTĂ

LEA 400 kV Nădab – Oradea Sud a fost finalizată în data de 23 decembrie 2020. Punerea în funcțiune a LEA 400 kV Nădab – Oradea Sud a condus la:

- creșterea capacității disponibile pentru schimburile transfrontaliere pe granița RO – HU;
- deubucarea zonelor 110 kV Arad și Oradea și astfel la eliminarea congestiei structurale cauzate de LEA 110 kV Salonta – Chișinău Criș;
- eliminarea congestiei structurale cauzată de AT 400 MVA, 400/220 kV Roșiori.

Celelalte congestii structurale prezentate la art. 4 vor fi eliminate în urma realizării proiectului de trecere la 400 kV a axului 220 kV Porțile de Fier – Reșița – Timișoara – Arad.

Pentru atingerea cerinței de 70 % în conformitate de art. 16 alin. (8) din Regulamentul (UE) 2019/943 sunt necesare inclusiv proiectele investiționale LEA 400 kV dublu circuit Cernavodă – Stâlp, cu un circuit intrare/ieșire în stația Gura Ialomiței și trecerea la 400 kV a axului Brazi Vest – Teleajen – Stâlp, respectiv LEA 400 kV dublu circuit (un circuit echipat) Smârdan – Gutinaș.

Articolul 9. Monitorizarea aplicării Planului de acțiuni

1. Monitorizarea capacității disponibile pentru comerțul transfrontalier se realizează prin aplicarea metodologiilor de calcul coordonat al capacității pentru intervalele de timp ale pieței de energie electrică pentru ziua următoare și ale pieței intrazilnice din CCR Core și SEE.
2. Până la implementarea prevederilor metodologiilor de calcul coordonat de capacitate, OTS monitorizează capacitatea disponibilă la nivelul calculului de capacitate lunar.
3. OTS transmite trimestrial autorității de reglementare un raport privind capacitatea disponibilă pentru comerțul transfrontalier. În cazul unor reduceri în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (3), raportul trebuie să conțină informații detaliate privind cantitatea și motivul reducerilor.

4. Anual, în timpul punerii în aplicare a prevederilor prezentului Plan de Acțiuni și în termen de 6 luni de la finalizarea punerii în aplicare a prevederilor acestuia, OTS evaluează dacă valoarea capacității transfrontaliere a atins traiectoria liniară în ultimele 12 luni sau dacă, de la 1 ianuarie 2026, au fost atinse capacitățile minime prevăzute la art. 16 alin. (8) din Regulamentul (UE) 2019/943. Această evaluare trebuie inclusă într-un raport de monitorizare anual ce se transmite la ACER și ANRE.
5. Până la data de 15 ianuarie a fiecărui an, OTS transmite o evaluare preliminară privind îndeplinirea capacității minime disponibile pentru comerțul transfrontalier stabilite pentru fiecare an prin art. 5.
6. Înainte de elaborarea raportului prevăzut la alin. (4), OTS transmite spre aprobare ANRE contribuția la raport, inclusiv toate datele relevante, până pe 31 martie a fiecărui an, începând cu anul 2022. Evaluarea progresului OTS pentru fiecare an în parte se realizează pe baza datelor din lunile ianuarie – decembrie din anul anterior.
7. Raportul de monitorizare poate include și evaluările altor OTS din CCR CORE și SEE.
8. În urma aprobării de către ANRE a evaluării prevăzute la alin. (6), OTS o publică pe pagina proprie de internet.
9. Pe baza rezultatului procesului de monitorizare, pot fi aduse completări la Planul de Acțiuni.
10. Ministerul Energiei va iniția întruniri anuale cu părțile interesate pentru a discuta rezultatele evaluării, progresul realizat în ceea ce privește creșterea capacităților pentru comerțul transfrontalier și posibilele etape necesare pentru a se conforma traiectoriei liniare și prevederilor Regulamentului (UE) 2019/943.
11. În cazul în care evaluarea anuală elaborată de către OTS sau evaluarea elaborată de către ENTSO-E, astfel cum este prevăzut la art. 14 alin. (2) din Regulamentul (UE) nr. 943/2019, arată că obiectivele rezultate din traiectoria liniară nu au fost respectate, Ministerul Energiei va aplica procedura prevăzută la art. 15 alin. (5) din Regulamentul (UE) nr. 943/2019. Ministerul Energiei va contacta celelalte state membre din CCR CORE și SEE pentru a evalua posibilitățile de menținere sau de revizuire a configurației zonei de ofertare. Acest proces implică și o evaluare a posibilelor măsuri suplimentare pentru a aduce capacitățile disponibile pentru comerțul transfrontalier la valoarea prevăzută la art. 16 alin. (8) din Regulamentul (UE) 2019/943.